

Spindeskolen i Køng

Næstved Patriotiske Selskab

I sommeren 1780 stiftedes Næstved Patriotiske Selskab, som i lighed med en lang række tilsvarende og samtidige selskaber landet over var stiftet med særligt henblik på at fremme almennyttige formål, dvs. understøtte og styrke forskellige grene af erhvervslivet.

Patriotisme og filantropi var nøgleord i tidens debat, og filantropien var i denne forbindelse især rettet mod den fattige del af befolkningen, som ud fra tidens tankegang skulle hjælpes ud af den kummerlige tilværelse ved opdragelse/uddannelse og tilbud om beskæftigelse – dvs. der var ikke tale om en passiv velgørenhed, men om 'hjælp til selvhjælp'. Den fattige skulle bringes til at blive en virksom borger i sit land.

Som forbillede havde de patriotiske selskaber Det kongelige danske Landhusholdningsselskab, som var blevet stiftet i 1769. Dette selskab blev støttet af kongehuset og medlemmerne var fortrinsvis at finde blandt den finere og mere velbærgede del af befolkningen.

Tanken bag dette selskab var, at man ved præmiering og belønning skulle stimulere og fremme flid og virkelyst i befolkningen og på denne måde bringe folk ud af fattigdommen og dermed til en bedre tilværelse – i sidste ende til gavn for samfundet.

En opdragelse til arbejdsomhed ville iflg. denne ideologi medføre en forbedret tænkemåde i den fattige del af befolkningen, som i stedet for at henslæbe tilværelsen i lastefuldhed og dovenskab ville stræbe efter at skaffe det daglige brød uden at ligge andre til byrde.

Stiftelsen af Næstved Patriotiske Selskab skal ses i sammenhæng med den linnedfabrik, som siden 1778 havde været under opbygning i Køng på storkøbmanden Niels Rybergs gods Øbjerggaard. Han var en særdeles velhavende og succesrig forretningsmand, som i forbindelse med salget af Vordingborg Rytterdistrikt i 1774 havde erhvervet jordtilliggendet til det kommende gods Øbjerggaard. Han ejede derudover det fynske gods Frederiksgave (nu Hagenskov) ved Assens på Fyn.

Niels Ryberg var med-initiativtager og den økonomiske garant bag Næstved Patriotiske Selskab, som i perioden 1782-1789 etablerede i alt 12 spindeskoler på Sjælland - i Næstved, Vordingborg, Ringsted, Baarse, Tuse, Eggeslevmagle, Haslev, Rye, Kundby, Nørre Jernløse, Braaby og Tyvelse. Spindeskolen i Køng var ikke direkte underlagt selskabet, men var en del af Køng Fabrik.

Spindeskolerne fik dog ikke så lang levetid - i 1808 var de alle nedlagt.

Niels Ryberg var af den overbevisning, at netop linnedindustri ville være velegnet til at opnå flere gode formål på en gang, nemlig at afskaffe fattigdommen og samtidig gavne landets økonomi. Hans plan var således at etablere og drive alle led i denne produktion, dvs. både hør dyrkning, hørbehandling, spinderi, vævning og blegning af hørlærred.

Produktionen skulle være i den højest mulige kvalitet, og derfor var det nødvendigt at begynde helt forfra. Man måtte have fat i børnene og gennem uddannelse lære dem de rette arbejdsmetoder og ikke mindst opdrage dem til flid og arbejdsomhed.

Her tænkte Ryberg i første række på pigerne, som skulle lære at spinde det ensartede hør-garn, der var forudsætningen for vævning af salgbart hørlærred. Meget af det hørlærred, der blev produceret i landet, var i for ringe kvalitet, og der var for lidt af det. Indkøb af lærred fra udlandet belastede betalingsbalancen, og Niels Ryberg så for sig, hvordan en øget lærredsproduktion i Danmark kunne dække landets behov og årligt spare valutaudgifter svarende til flere tønder guld.

Det var dog aldrig tanken, at skolerne skulle kunne hvile i sig selv, ligesom man ikke forestillede sig, at spindeskolerne skulle bestå i mere end 25 år. Derefter ville en hel generation af unge have lært den finere hørspinding, som kunne skaffe dem en biindtægt, og de kunne nu lære kunsten videre til næste generation.

Linnedindustrien havde desuden den store fordel, at den kunne drives som hjemmeindustri. Navnlig for husmandsfamilier kunne det være af stor betydning at have arbejdet med hørren som indtægtsmulighed. Projektet havde endvidere den sidegevinst, at opdragelsen til arbejdsomhed blandt bønder og husmænd, i højere grad end hidtil, ville sikre udnyttelsen af de ledige timer i døgnet.

Disse tanker ville Ryberg nu afprøve i praksis, og i 1778 ansatte han sacheren Christian Gottfried Voelker til at forestå det store arbejde med planlægning og gennemførelse af det, der siden skulle blive et dansk industrieventyr næsten uden sidestykke i historien.

Voelker havde været i handelslære i Altona og havde derfra en hel del erfaring med salg af lærredshandel, og fra en senere stilling som fuldmægtig på en lærreds- og drejlsfabrik i Husum havde han et stort kendskab til alle processer ved fremstillingen af hørlærred. Dertil ejede han både overblik, idérigdom, gåpå-mod, arbejdsdisciplin, kvalitetsbevidshed og samtidig den entusiasme og virkelyst, som var en forudsætning for at linnedfabrikationen på Køng Fabrik kunne blive en realitet.

Voelker blev således ansat som fabriksinspektør og var dermed økonomisk ansvarlig for linnedproduktionen i Køng.

I 1778 blev på Rybergs foranledning og regning den første spindeskole i Danmark oprettet i Køng, og den 1. november 1778 kunne undervisningen i Køng Spindeskole begynde. Væveriet i Køng kom i gang i 1781.

Spindeskolen var beregnet for 36 piger i alderen 4-10 år. De fik en lille løn, som blev udmålt efter den mængde garn, de spandt. Senere indførtes enkelte steder i tilknytning til landsbyskolerne mere pædagogisk orienterede spindeskoler med både boglige fag og praktiske sysler, hvor hjemmet fik del i indtægterne. Efter 1814 levede spindeskolens idégrundlag i et vist omfang videre i købstædernes håndarbejdsskoler.

Næstveds Patriotiske Selskabs spindeskoler			
Købstad		Oprettet	Nedlagt
Næstved		1782	1804
Vordingborg		1782	1807-08
Ringsted		1784	1807-08
Landsby	Gods		
Baarse	Engelholm	1780	1807-08
Tuse	Vognserup (Løvenborg)	1781	1790
Eggeslevmagle	Gjerdrup	1782	1807-08
Haslev	Bregentved	1782	1794
Rye	Ryegaard	1783	1807-08
Kundby	Vognserup (Løvenborg)	1783	1805
Nørre Jernløse	Løvenborg	1784	1805
Braaby	Gisselfeld	1786	1804*
Tyvelse	Næsbyholm	1789	1807-08

*flyttet til Vester Egede i 1793

Fordelingen af Næstveds Patriotiske Selskabs spindeskoler på Sjælland

Undervisningen

Mens der i Rytterskolen blev undervist i de mere almindelige skolefag (katekismus, læsning, skrivning og regning), blev der i Spindeskolen undervist i såvel skolefag som i de mere praktiske og anvendelige færdigheder, såsom spinding og hegling - rettet direkte mod Køng Fabriks væveri-produktion - deraf navnet Spindeskolen.

Spindeskolernes formål var både filantropisk og økonomisk, og opdragelsen med praktiske færdigheder, disciplin, arbejdsomhed og renlighed skulle ses som led i en god og almen borgerlig dannelse.

Man så helst både gårdmands- og husmandsbørn i skolerne. På Øbjerggaard blev det af Ryberg (og Voelker) skrevet ind i fæstebrevene, at fæsterne skulle sende deres børn i læseskolen, og for pigernes vedkommende desuden i spindeskolen. Voelker gik endda videre i en af de redegørelser, hvor han samlede sine visioner om et bedre samfund. Han ønskede sig simpelthen indført alm. skolepligt, der vel at mærke også skulle gælde de børn, som forældrene havde sendt ud at tjene.

Helt afgørende for undervisningsresultaterne på de enkelte spindeskoler var lærerindens faglige kvalifikationer.

Hun skulle opholde sig i spindestuen hele tiden og selvfølgelig vise børnene til rette med spindingen samt med kærlighed bestandig opmuntre børnene til flid og omhu.

Men hun skulle også medvirke til at udrydde overtro ved f.eks. at forhindre, at der blev fortalt spøgelseshistorier eller lignende, og hun måtte kun tillade fortællinger, der ikke var til skade for 'dyd og gode sæder'.

Spindeviser

I 1783 udkom et hæfte med spindeviser, forfattet af den 22-årige student H.C. Bunkeflod. Med dette hæfte fik spindeskolelærerinderne god hjælp til at fremme blandt børnene, hvad man anså for at være god moral, gudsfrygt og autoritetstro.

Det gennemgående budskab i viserne er, at man skal stræbe efter at være omhyggelig, flittig, tro og ærlig, elske sin konge, sit fædreland og sin gud, så opnår man lykken. Det er i virkeligheden bondestandens patriotiske opgaver, der her kommer til udtryk.

Således hedder det i vers 3 i visebogens nr. 1,

Opmuntring til at spinde:

*Saa mangen gaar med Bettelstav
Fra Huus til Huus desverre,
Og lider ondt og vises af
For han gad intet lære,
O, piger! Spandt de nu som vi,
Saa var de vist for Hunger frie,
Saa gik de vist på vildsom Stie,
Men prisede vor Herre.*

I visen om lyksalighed hedder det i vers 3:

*Nei! ei Stand, ei Sted kan være
Grunden til Lyksalighed?
Himlens Herre bør vi ære,
Og gaae frem i Dydens Feid;
Flid bør hærske i vor Handel
Og en god Samvittighed,
Reen da blier vor hele Vandel,
Og vi har Lyksalighed.*

Sidste vers i samme vise lyder således:

*Vi alle herinde
Om Kap nu vil spinde,
Spind fiint og spind mig saa forbi!
O! Piger jeg vedder
At ingen sig glæder
Saa smukt og saa herligt som vi.*

Spindeviserne

Køng Museums Støtteforening har i 2015 genudgivet H.C. Bunkeflods spindeviser i en udgave udstyret med forord og noter samt med noder og becifringer til de 16 viser, hvor det har været muligt at opspore melodierne.

Det er populære melodier, som modsvarer de opdragende og opbyggelige tekster, som måske ikke er den store lyrik, men som giver et godt indblik i en del af oplysningstidens tankeunivers.

Spindeviserne nåede at komme i 4 oplag.

Spindeskolerne nedlægges

Trods de mange gode intentioner og velmenende hensigter blev spindeskolerne aldrig til den succes, man fra starten havde forestillet sig, og de fik ikke noget langt liv.

Fra begyndelsen var det dog kun meningen, at spindeskolerne skulle bestå højst 25 år, så da Næstved Patriotiske Selskab i 1808 stod foran lukning, kunne man med en vis ret hævde, at man havde opfyldt sin mission.

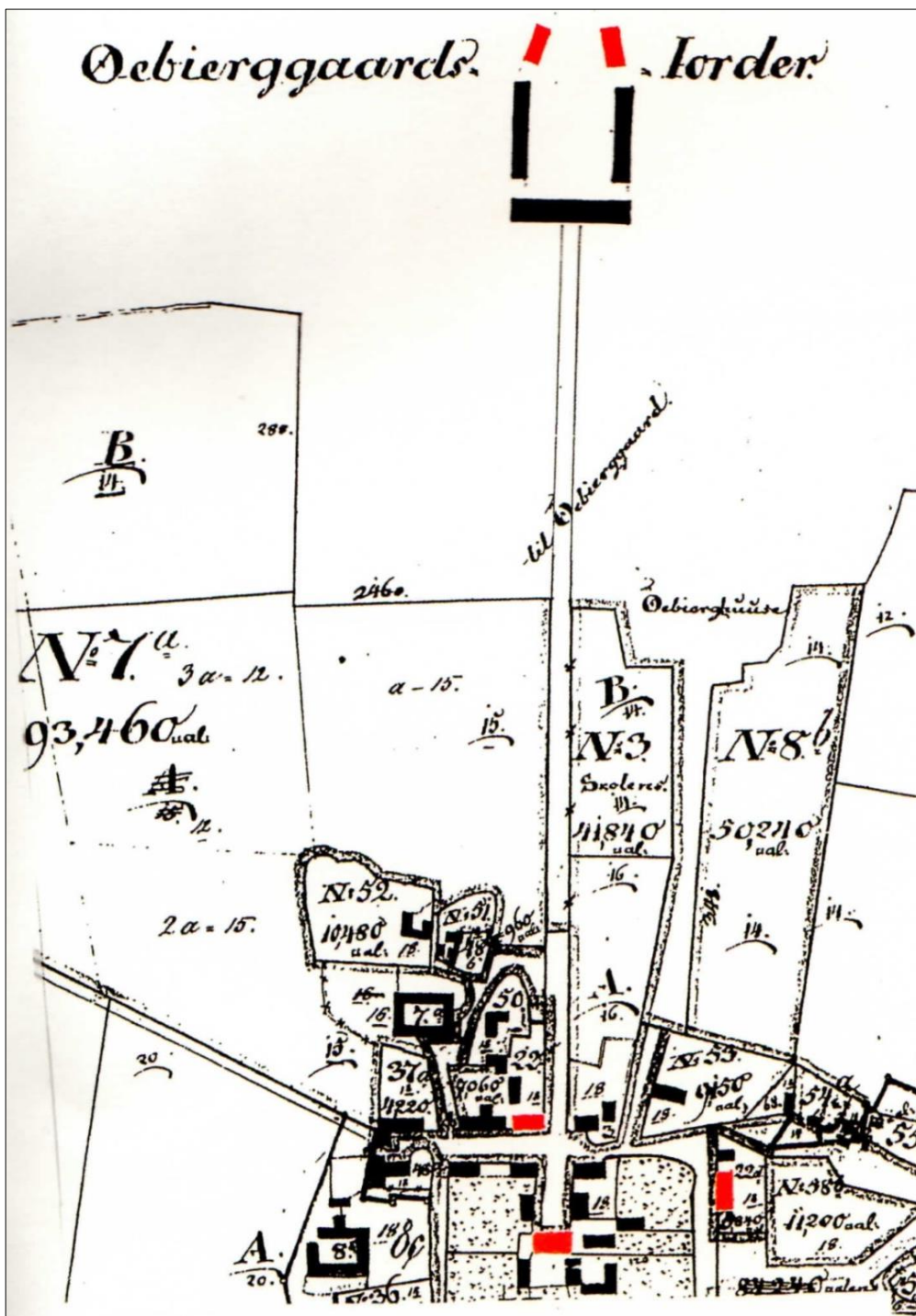

Men undervejs havde der været mange fortrædeligheder og modgang af forskellig art.

For det første var det aldrig lykkedes at få oprettet så mange spindeskoler, som man oprindeligt havde sat sig for. Dertil kom, at det aldrig var lykkedes at få et højt, stabilt elevtal, og i løbet af nogle år gik det mærkbart tilbage med søgningen til spindeskolerne.

Endvidere var opbakningen fra Selskabets mange prominente støtter svigtende, og de betalende medlemmer faldt fra. I 1804 blev der varslet fuldstændig stop for statstilskud til spindeskolerne.

De sidste spindeskoler lukkede i 1807-08.

Køng Fabrik

Øbjerggaard og Køng Fabrik på Niels Rybergs tid.

Bygninger, som er bevaret, er fremhævet med rødt.

Spindeskolen (rød farve, ses tv. for indkørslen til den lange allé op til Øbjerggaard og Rytterskolen ses (sort) th. for indkørslen.

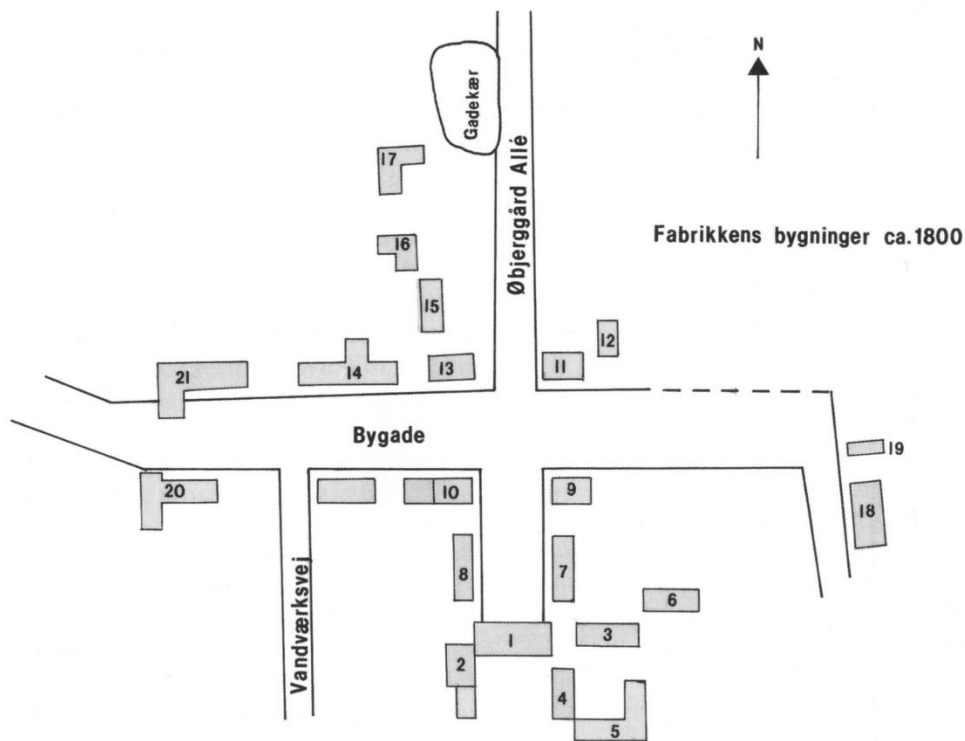
Den røde bygning længs th. på kortet er Hospitalet. Længst mod syd for enden af alléen ses Gl. Øbjerggaard.

(Kort- og Matrikelstyrelsen)

Spindeskolen

som den oprindeligt har set ud, og som den igen fremstår efter restaureringen i 2014.

Fabriksbyen i Køng ca. 1800

Spindeskolen er den bygning, der på kortet har nummer 13.

Niels Ryberg - en foregangsmand

Niels Ryberg levede mellem 1725-1804 og var stærkt optaget af at bekæmpe fattigdommen i landet.

Han ansatte flere udenlandske specialister til at gennemføre sit store projekt, spindeskolerne. Skolerne havde et velgørende formål, men var samtidig en god forretning.

Med undervisningen i spindeskolerne blev landbefolkningen opdraget til praktiske færdigheder, disciplin og renlighed. Lokal hørdyrkning blev fremmet med præmiering, og forarbejdningen af hørren blev sat i system.

Omkring virksomheden i Køng opstod et helt fabrikssamfund med væveværksteder, tørrehus, marketenderi, rytterskole, spindeskole, boliger og hospital.

I 1785 var 485 personer beskæftiget med at hegle, spinde og væve hør på spinderiet.

Den regulerede fabriksby i Køng.

Øbjerggaards Allé går helt frem til Gl. Øbjerggaards hovedtrappe og mod nord gennem hovedgården til Køng Å. Bygaden fra vest er flyttet, så den går vinkelret på Øbjerggaards Allé og Vandværksvej er lagt vinkelret på bygaden. Mod øst er bygaden ikke gennemført helt efter planen, fordi Ryberg måtte respektere ældre skel. Den brede bygade var formentlig beplantet med opstammede træer foran husene for at markerer den smalle kørebane i midten.

De forskellige bygninger er:

1. Fabrikkens hovedbygning/inspektørbolig (nuv. Gl. Øbjerggaard), opført 1781-82
2. En sidebygning med udhuse, opført før 1825
3. Det lerstampede hus, opført som forsøg 1797
- 4-5. Fabrikkens avlsgård, opført før 1825
6. Vævemesterboligen, opført 1785
- 7-8. Vævehusene
9. Muremesterens hus (opr. spolehus?), opført 1785
10. Hørmesterens hus (forlænget mod vest til et dobbelthus), opført 1785
- 11-12. Rytterskolen med udhus, opført ca. 1725
13. Spindeskolen, opført 1778 (sandstenstavlen dateret 1780)
14. Skættehuset med bragehus og hørmølle med hestegang, opført 1785
15. Heglehuset, opført 1784
- 16-17. Tørreovne/tørrehuse
- 18-19. Øbjerggaards Hospital med udhus, opført 1793
- 20-21. Marketenderi, siden kro, formentlig opført 1785
Mod øst og syd er der langs bygadens forlængelse bygget en række arbejderboliger.

Spindeskolen – en central bygning i Køng

Spindeskolen er en vigtig del af de ret sparsomme bygningshistoriske levn, der i dag er tilbage i landsbyen Køng, og den har med både sin placering og sin funktion spillet en særdeles vigtig og central rolle i det 'rybergske industrieventyr' i Køng. Den har således både en stor industrihistorisk, skolehistorisk, socialhistorisk og kulturhistorisk betydning.

Spindeskolen var den første bygning, som blev opført i Rybergs store fabriksanlæg i Køng. Efter skolens nedlæggelse blev bygningen i en meget lang periode anvendt som bolig, og den var efterhånden stærkt forfalden, men i årene 2010-14 gennemførtes en total restaurering af bygningen.

Spindeskolen i 1939

Skolebygningen forfaldt gennem årene mere og mere, men i 2010 påbegyndtes en gennemgribende restaurering ved hjælp af midler fra Områdefornyelsen i Køng og fra forskellige private fonde.

Nedenfor ses Spindeskolen som den ud umiddelbart inden restaureringen. Den er nu ført tilbage til sit oprindelige udseende.

Spindeskolen 2018

Til venstre ses Spindeskolen, som den fremstår efter den gennemgribende restaurering, som blev afsluttet sommeren 2014. Den tilstræbte lighed med rytterskolerne fra 1720-erne, er igen helt tydelig.

Bygningens drift varetages i dag af Køng Borgerforening og anvendes til f.eks. foredrag og lignende arrangementer, ligesom det er muligt at leje lokalerne til private formål.

Arkitektur

Spindeskolen er en ret karakteristisk bygning, som ligger skråt overfor hovedbygningen Gammel Øbjerggaard (i dag Køng Museum), og flankerer indkørslen til den lange allé til herregården Øbjerggaard, der er beliggende nordligst i Køng.

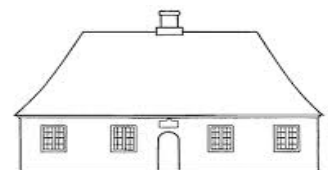
Skolen ligger således midt i det historiske bygningsmiljø, der i øvrigt også omfatter Øbjerggaards Hospital og Køng Kirke, som adskiller sig fra områdets andre kirker ved at være stærkt præget af ejerforholdet i de sidste årtier af 1700-årene.

Spindeskolen er fredet i henhold til Bygningsfredningsloven, og udgør et af de vigtigste og mest centrale elementer i Køngs helt specielle bygningshistorie, og den må samtidig anses for den mest spændende og værdifulde bygning, der resterer fra "den rybergske periode".

I forhold til de øvrige bygninger tilhørende 'Køng Fabrik', er Spindeskolen også interessant ud fra en bygnings- og arkitekturhistorisk synsvinkel. Den er et ret sjældent eksempel på, at man helt bevidst har opført en bygning i en ældre stilart, alene for at indpasse den i en eksisterende arkitektonisk sammenhæng.

Bygningens arkitektoniske udformning og fremtræden er således ganske speciel. Mens de øvrige bygninger, der opføres i 1780- og 1790erne under 'Køng Fabrik' helt naturligt følger tidens stil, klassicismen, adskiller Spindeskolen sig ved at være opført med det ældre, mere sen-barokke præg, og det tydeligvis af hensyn til den dengang overfor liggende rytterskole, der var opført i 1720erne.

Det har utvivlsomt været tillagt væsentlig betydning, at de to bygninger skulle fremstå ensartet og på denne måde understrege deres symmetriske placering på hver side af indkørslen til den lange allé op til herregården Øbjerggaard.

Tegning af Rytterskolens hovedfacade

Selvom der ikke findes kendte fotos af Rytterskolen, bekræfter de foreliggende rytterskoletegninger til fulde denne teori - facaderne er næsten helt ens.

Restaureringsprojektet

Da 'Den Selvejende Institution Køng Museer' i 1995 havde erhvervet Spindeskolen på tvangsauktion, var det både med henblik på at sikre bygningen i 'de rette hænder', men også med sigte på formidling af 'den store historie', der knytter sig til bygningerne i Køng fra Rybergs tid.

Perspektivet var derfor også, at aktiviteterne i Spindeskolen og i hovedbygningen Gl. Øbjerggaard skulle koordineres og kunne forløbe i sammenhæng. I hovedbygningen findes ikke et større samlingsrum, mens der i Spindeskolens skolestue er mulighed for at forsamle grupper helt op til 30 personer. Dertil kommer de tilknyttede faciliteter, nemlig de 2 rum, der oprindeligt var beboelse for "spindemoderen" samt køkken og bryggers, hvor der i forbindelse med restaureringsarbejdet kunne etableres nyt toilet og tekniske installationer, som var nødvendige for den fremtidige funktion og brug af bygningen.

Spindeskolen havde gennem mange år været anvendt som udlejningsbolig for skiftende lejere og havde undervejs lidt under manglende vedligeholdelse og adskillige ombygninger - således har der været foretaget ret omfattende ændringer i både facader og grundplan.

Dog var selve grundstrukturen i planen bevaret og den overordnede inddeling af rummene opretholdt.

Men huset fremstod ved overtagelsen både nedslidt og misligholdt, og det stod klart, at en gennemgribende istandsættelse var nødvendig, hvis huset fremover skulle kunne anvendes til de planlagte aktiviteter.

I 2010 påbegyndtes planlægningen af den omfattende bygningsrestaurering.

De forberedende arbejder bestod dels i grundige bygningsundersøgelser, herunder også div. opmålings- og registrerings-arbejder, dels i udarbejdelsen af forslag til bygningens fremtidige indretning og færdige udseende.

Der blev endvidere udarbejdet en bygnings- og kulturhistorisk redegørelse for Spindeskolen.

På dette grundlag kunne man nu beskrive og budgettere de planlagte arbejder, og man kunne påbegynde arbejdet med at søge fondsmidler til finansiering af projektet.

Alle håndværksmæssige arbejder var afsluttet i forår/sommer 2014, og indvielsen efter restaureringen fandt sted den 7. september 2014.

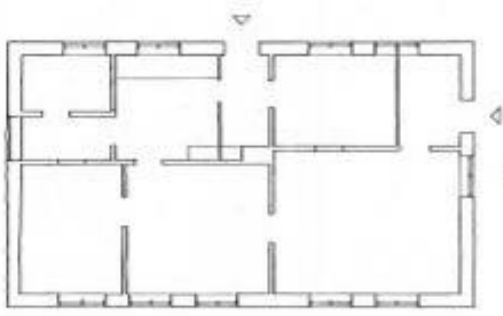
Al registrering, teknisk rådgivning og byggeledelse i forbindelse med restaureringsprojektet blev forestået af Arkitektfirmaet Arp & Nielsen, Vordingborg.

Tegninger/registrering

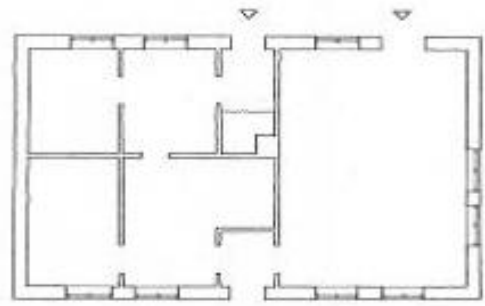
Som det fremgår af tegningerne på omstående side, har der gennem tiden været foretaget ret omfattende bygningsmæssige ændringer, både i bygningens plan og samtlige facader.

Alle spor af ombygninger er registreret og opmålt, og bygningen er nu bragt tilbage til sin oprindelige skikkelse.

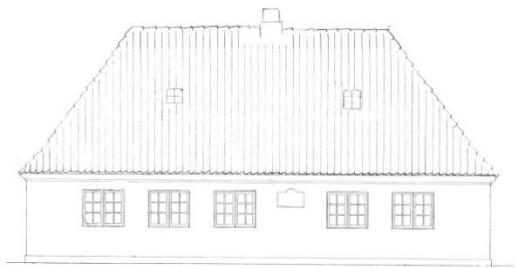
Væsentlig for såvel facadeproportionering som adgangsforhold og gulvhøjde er også tilbageførelsen af terrænhøjden til den oprindelige noget lavere højde.

Plan af Spindeskolen - før restaurering

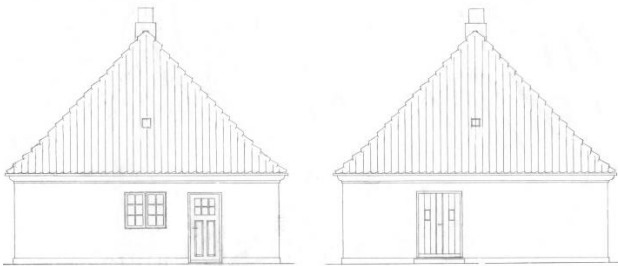
Plan af Spindeskolen - efter restaurering

Sydfacade - før restaurering

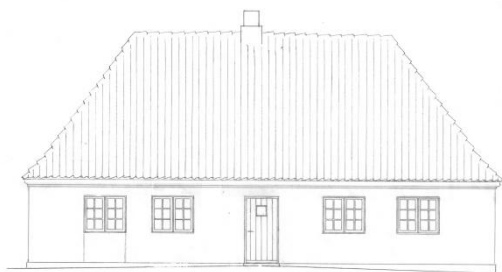
Sydfacade - efter restaurering

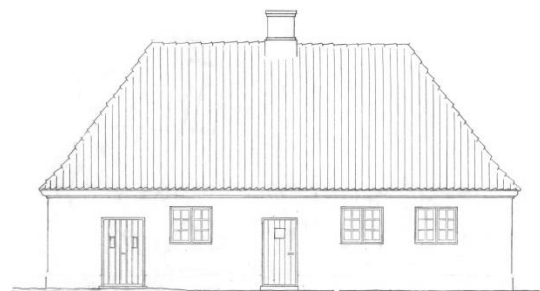
Øst- og vestgavle - før restaurering

Øst- og vestgavle - efter restaurering

Nordfacade - før restaurering

Nordfacade - efter restaurering

Sandstenstavlen over hovedindgangsdøren

Den specielle detalje - den karakteristiske sandstenstavle med inskription over indgangsdøren, er et fast kendetegn for alle rytterskolerne.

Den er gentaget på Spindeskolen - her blot med en anden og påmalet tekst.

Rytterskoletavlerne

På rytterskoletavlerne er teksten indhugget i stenfladen, mens den på spindeskoletavlen er påmalet.

Sandstenstavlen over døren til Spindeskolen

Tv. ses den restaurerede spindeskoletavle med den gen-opmalede tekst.

Tavleteksten, som er malet på sandstenen, lyder:

*Lad denne Skole og af dig velsignet være
Til Fædrelandets Vel, at Bondens Dotter lære
Der dueligt Spinderi og det fortsætte maae
Naar de som Möddre selv et Huus skal forestaae.*

*Forældre, stræbsom Sind og Gudsfrügt ene leder
Til sand Lyksalighed til Velstand Agt og Hæder.
Lad Eders Börn ej forsömme Skolerne.
Til Ansvar staar I Gud for slig Forsömmelse.*

Aar 1780

N. RYBERG

**Spindeskolens
nordfacade**
med den 'daglige' indgangsdør vender ud mod det istandsatte og attraktive haveanlæg, som er offentligt tilgængeligt.

Haven nord for Spindeskolen

I forlængelse af den omfattende renovering af Spindeskolen er også det tilhørende haveanlæg med 'Tingstedet' blevet istandsat.

Haven er med sine mange udendørs funktioner blevet et socialt samlingssted for byens borgere og for turister. Der er borde, bænke, grill, bålplads og pilehytter til fri afbenyttelse.

Tingstedet består af 9 store sten som er hentet fra forskellige gårde i Køng Sogn. Man kan læse om gårdene og om sognet på informationstavlen ved indgangen, hvor man også kan tage en folder om Køng Sogn.

Spindeskolen
som Niels Ryberg opførte i
1778 efter tysk forbillede,
eksisterer stadig – endda i
en smukt gennemrestaureret
stand.
Den er i dag bl.a. ramme
om en del af Køng Borger-
forenings aktiviteter.

Kilder

- Sejerøe, Olav: Køng Spindeskole
www.thorshoj.dk: Rytterskolerne.htm, september 2014.
- Ellkier-Pedersen, Sigvald: Rytterskoletavlerne. Aarhus. 1971.
- Ellkier-Pedersen, Sigvald: Om Rytterskolerne i Vejle Amt. Vejle Amts
Aarbog s. 9-64. 1972
- Jensen, Thøger: Kong Frederik den fjerdes Skoler. Aarhus. 1921.
- Tønnesen, Allan: En rytterskoletavle vender hjem. By og Land
nr. 70 s. 10-15. 2006.
- Voss, Knud: Bygningsadministrationen i Danmark under
Enevælden s. 50-51. København. 1966.
- Schousbo, Per Ole: Rytterskolen i Køng, Artikel september 2014.
- Larsen, Joakim: Bidrag til den danske skoles historie,
Bind 1, s. 196-215 og Bind 2, s.1-20. 1984.
- Johansson, Karen: Rytterskolerne, der opr. hed De Kongelige Skoler
Årbog 2009, Historisk Samfund for Præstø Amt
- Margit Baad Pedersen og Næstved patriotiske Selskab,
Palle Birk Hansen Artikel i Liv og Levn 15-2001, Næstved Museum.
- Arkitektfirmaet
Arp & Nielsen Spindeskolen i Køng - Projektbeskrivelse Maj
2010 (Restaureringsprojekt)